

Autoreferat

1. Imię i nazwisko.

Magdalena Woźniewska-Działak

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe.

- Tytuł zawodowy magistra filologii polskiej ze specjalizacjami pedagogiczną i edytorską uzyskany 21 czerwca 2004 roku na Wydziale Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie na podstawie pracy *Miejsce metafory w praktyce poetyckiej Cypriana Norwida w „Vade-mecum”*, promotor: prof. dr hab. B. Dopart (UJ, UKSW), recenzent: prof. dr hab. Bernadetta Kuczera-Chachulska (UKSW, IBL PAN).
- Stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa nadany uchwałą Wydziału Nauk Humanistycznych UKSW w Warszawie z dnia 2 lipca 2012 r. na podstawie rozprawy doktorskiej zatytułowanej *Poematy narracyjne Cypriana Norwida: konteksty literacko-kulturalne, estetyka, myśl*, promotor: prof. dr hab. Bogusław Dopart (UJ, UKSW), recenzenci: prof. dr hab. Grażyna Halkiewicz-Sojak (UMK), prof. dr hab. Wojciech Kudyba (UKSW).
- Dyplom ukończenia Podyplomowych Studiów Filozoficznych (20 maja 2005 r.) na Wydziale Filozofii i Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego na podstawie pracy *Wątki filozoficzne w listach Cypriana Norwida. Nawiązania i kontynuacje*, promotor: prof. dr hab. Zofia Rosińska (UW).

3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych.

2004–2009 r. – umowy zlecenia; Instytut Filologii Polskiej, Wydział Nauk Humanistycznych UKSW w Warszawie.

2010–2012 r. – umowa o pracę w wymiarze pół etatu, na stanowisku asystenta; Instytut Filologii Klasycznej i Kulturoznawstwa, Wydział Nauk Humanistycznych UKSW w Warszawie.

20.07.2012 r. do dziś – umowa o pracę, etat na stanowisku adiunkta; Instytut Filologii Klasycznej i Kulturoznawstwa, od 2019/2020 Instytut Literaturoznawstwa, Wydział Nauk Humanistycznych UKSW w Warszawie.

1.09.2004–30.09.2012 – nauczyciel języka polskiego w Zespole Szkół Licealnych i Technicznych nr 1 w Warszawie.

4. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.).

Osiągnięcie naukowe:

W poszukiwaniu koncepcji narodu. Między historią idei a historią i antropologią kultury XIX wieku, Wydawnictwo Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Warszawa 2022, ss. 550.

Recenzent wydawniczy – prof. dr hab. Agnieszka Ziółowicz (UJ)

Recenzent wydawniczy – dr hab. Ewa Hoffman-Piotrowska (prof. UW)

Monografia *W poszukiwaniu koncepcji narodu. Między historią idei a historią i antropologią kultury XIX wieku* stanowi rezultat wieloletnich badań skoncentrowanych na tropieniu ośrodkowych idei i wyobrażeń o narodzie w polskim piśmarstwie dziewiętnastowiecznym. Publikacja jest rezultatem namysłu nad wielofunkcyjnością literackich i nieliterackich dokumentów epoki, realizujących proces unarodowienia kultury polskiej w okresie zaborów. Uwagą badawczą objęto tu więc zarówno dzieła artystyczne, jak i wypowiedzi o charakterze filozoficznym, historycznym i publicystycznym – rozpoznano je jako *exempla* współtworzące dziewiętnastowieczny, polifoniczny dyskurs o narodzie, ojczyźnie, państwie.

W zaproponowanym w monografii układzie wybrane problemy i teksty pozwoliły uwidocznic złożoność kształtującego się w dobie rozbiorów dyskursu o narodzie i jednocześnie zobligowały do wieloperspektywicznego oglądu zjawisk stanowiących jego przejawy. Różnorodność tekstów kultury powstałych w dziewiętnastym stuleciu niemalże samoistnie określiła perspektywę interdyscyplinarną moich badań. Umożliwiła ona fragmentaryczne, lecz istotne w swej skali, odsłonięcie skomplikowanego obrazu trudno uchwytnej całości. W odniesieniu do interesujących mnie form obecności idei narodu w kulturze wieku XIX postrzegam wybór tej perspektywy badawczej za uzasadniony. Fakt procesualnie dokonujących się zmian w postrzeganiu i rozumieniu pojęć podstawowych (naród i narodowa tożsamość) uznaję za możliwy do uchwycenia wyłącznie przez pryzmat tekstów mających niejednorodny charakter i spełniających rozmaite funkcje: literackie, dydaktyczne, moralizatorskie, propagandowe, religijne. Odwołanie się do literatury przedmiotu z dziedzin pokrewnych badaniom historycznoliterackim, następnie zestawienie

wniosków płynących z lektury źródeł pozwala panoramicznie uchwycić zagadnienia fundamentalne w dziewiętnastowiecznej refleksji o narodzie, której ciągłość nie została zerwana.

Książka została pomyślana jako publikacja dwuczęściowa. We *Wstępie* sformułowałam założenia ogólne, podjęłam próbę dokonania terminologicznych rozróżnień i uszczegółowień, wskazując na myśl przewodnią, definiującą kierunki refleksji. Rozumienie narodu jako wspólnoty kulturowej, w ujęciu Antoniny Kłoskowskiej (*Kultury narodowe u korzeni*) stanowi dla mnie punkt wyjścia, gdyż za fundament komunikacji społecznej uznaję partycypację członków wspólnoty narodowej w uniwersum symbolicznym, które ona sama tworzy i w którym aktywnie uczestniczy, dokonując nieustannej korekty i aktualizacji jego zawartości. Zrezygnowałam z szerszego wykorzystania koncepcji eksploatowanych we współczesnych badaniach kulturowych, np. z perspektywy oglądu, jaką tworzy postkolonializm. Nadrzędnej roli nie przyznałam również silnie obecnym od kilku dekad (zwłaszcza w polskim kulturoznawstwie) koncepcjom „wspólnot wyobrażonych” Benedicta Andersona oraz „tradycji wynalezionej” Erica Hobsbawma. Argumentem przemawiającym za rezygnacją z tych ujęć było przekonanie, że naród nie jest wynikiem zabiegów z „zakresu inżynierii społecznej” (wyrażenie Tomasza Kizwaltera) i nie stanowi wyłącznie konstruktu ideologicznego. W badaniach nad historią literatury i kultury polskiej teza kwestionująca historyczną metrykę narodów, ich „długie trwanie”, nie znajduje w moich badaniach zastosowania. Teorie badań kulturowych powstałe na gruncie nauki zachodnioeuropejskiej uznaję za interesujące w wielu aspektach, lecz niespełniające bezwzględnie uniwersalnej poznawczej funkcji w odniesieniu do badań zjawisk kultury rodzimej. Stosowane w odniesieniu do polskiego wieku XIX, wiążą się nierzadko z ryzykiem uproszczeń czy też za daleko idących hipotez, np. zbyt jednostronnie akcentujących epigońskie uzależnienia polskiej kultury, w tym polskiej myśli politycznej i modernizacyjnej, etc. Analiza szeregu świadectw piśmiennictwa dziewiętnastowiecznego – w tym miejscu, by podać choćby jeden przykład, przywołam erudycyjne rozprawy Maurycego Mochnackiego *O literaturze polskiej w wieku dziewiętnastym* (1830) i *Powstanie narodu polskiego w roku 1830 i 1831* (1834) – przekonuje, iż było wręcz odwrotnie.

Oryginalny program rewitalizacji kultury, następnie krytyczna analiza kondycji cywilizacyjnej państwa podporządkowanego władzy zaborcy i próba określenia kierunków przemian modernizacyjnych – stanowią argumenty na rzecz tezy o twórczym charakterze myśli kulturalnej i politycznej epoki. Odświeżenie badań nad dyskursem o narodzie w odniesieniu do wieku XIX wiąże więc przede wszystkim z podjęciem releksji piśmiennictwa tego okresu, z koniecznością uzupełnień białych plam, doświetleń miejsc niedoświetlonych,

lecz w poszanowaniu dla rezultatów polskich badań humanistycznych oraz metod opisu naukowego, których klasyczne wzory odnajduję w dokonaniach wybitnych polskich uczonych (Antonina Kłoskowska, Stefan Kieniewicz, Tadeusz Łepkowski, Andrzej Walicki, Jerzy Jedlicki, Bogdan Suchodolski, Jan Prokop, Bohdan Cywiński, Teresa Kostkiewiczowa, Alina Kowalczykowska, Janusz Maciejewski i in.).

Inspiracje płynące z dorobku tych autorów mają charakter interdyscyplinarny. Silne usytuowanie moich rozważań w kulturze dziewiętnastowiecznej nie oznacza, że ich dominanta nie jest literaturoznawcza. Funkcje dziewiętnastowiecznych tekstów literackich uznaję za daleko wybiegające poza ich charakter estetyczny. Zarówno w intencji twórców, jak i w procesie recepcji dzieła literackie stawały się wszak istotnymi nośnikami tych elementów świadomości zbiorowej, które dotyczyły tożsamości narodowej, aspiracji niepodległościowych, doświadczenia procesów modernizacyjnych, zmierzających do ostatecznego ukształtowania zbiorowości polskiej jako nowoczesnego narodu. Badanie tego zespołu funkcji literatury i tego modelu jej recepcji wymaga wszechstronnego uwzględnienia kontekstów społeczno-historycznych a także pewnych wątków ówczesnej polityczności. Stąd, uznałam za zasadne, by sięgnąć m.in. do syntez takich jak: *Obszary i konteksty literatury* (J. Maciejewski, 1998), *Przemiany formuły polskości w drugiej połowie XIX wieku* (red. J. Maciejewski, 1999), *Uniwersum polskie* (J. Prokop, 1993), *Polska i małe ojczyzny Polaków. Z dziejów kształtowania się świadomości narodowej w XIX i XX wieku po wybuch II wojny światowej* (R. Wapiński, 1994) czy *Kultura polska lat 1796 – 1918* (B. Dopart, 2012). W podtytule swej rozprawy, pragnąc podkreślić płynące z wymienionych tu syntez inspiracje metodologiczne, użyłam sformułowania *Między historią idei a historią i antropologią kultury polskiej XIX wieku*.

We wstępie monografii sformułowałam również inną uwagę generalną – jest ona rezultatem podejmowanych w ostatnich latach lektur – którą traktuję jako swoisty wyznacznik określający charakter moich przedsięwzięć badawczych, koncentrujących się na aktualizowaniu wiedzy na temat specyfiki dyskursu o narodzie w wieku XIX. W uznaniu bezdyskusyjnej rangi kanonu arcydzieł literatury pięknej, dostrzegam też wartość głębszego wniknięcia w tę część piśmiennictwa epoki zaborów, która – choć nie zyskała w syntezach historycznoliterackich uznania jako prezentująca najwyższe walory artystyczne – stanowi realne źródło wiedzy na temat idei przewodnich wieku XIX. Ogrom tych rzadziej wybieranych z archiwów tekstów kultury to świadectwo wszechobecnej refleksji o ojczyźnie i narodowym jestestwie, powstającej w toku intensywnej, policentrycznej debaty, którą polskie elity toczyły w okresie zaborów. Prezentują one proces kształtowania się stanowisk światopoglądowych i politycznych wobec faktu niewoli: nieustannie rezonujące w sporach

ideowych problemy (np. znaczenie języka polskiego, ochrona dziedzictwa narodowego, przywiązanie do ziemi/terytorium, tradycji i obyczaju, koncepcje sztuki narodowej, ale i zagadnienia kierunków rozwoju gospodarczego, reform społecznych etc.), podejmowane w zmieniających się okolicznościach dziejowych, ujawniają potencjał kultury tamtych czasów, ukierunkowanej na budowanie uniwersum symbolicznego narodu nowoczesnego. Literatura wysokich lotów jest na każdym etapie zmagania o polskość zwierciadłem rozwoju myśli niepodległościowej oraz przemian mentalnych i społecznych; stanowi bardzo ważne źródło wiedzy na ich temat, ale nie jest to źródło jedyne. Za godne uwagi badawczej należy uznać, w takiej sytuacji, teksty pomniejsze, zapoznane, lecz istotne ze względu na skalę prezentowanych w nich wartości. Fakt szerokiej popularności tych wypowiedzi (rozpraw, broszur, artykułów publicystycznych), jaką cieszyły się wśród odbiorców w swojej epoce, przemawia na ich korzyść jako współtworzących bezcenne archiwum kultury i pamięci. Kształtowały one świadomość narodową, służąc popularyzacji określonych idei, niezwykle często wywiedzionych z wybitnych dzieł literackich (Jana Pawła Woronicza, Adama Mickiewicza, Zygmunta Krasińskiego). W XIX wieku literatura w przemożny sposób wpływała na rozwój sztuki i debaty publicznej, co przejawia się np. w ówczesnej ikonografii oraz, co dla niniejszej pracy ma wielkie znaczenie, w intencjonalnej i intensywnej literackości tekstów dyskursywnych. Dzięki swej intertekstualności, *quasi-literackiej* obrazowości, swemu otwarciu na topikę literacką i kształtowany przez literaturę repertuar wyobrażeń zbiorowych zyskiwały one dodatkowy potencjał perswazyjny i szerszy krąg czytelników. Ukształtowany w minionych dziesięcioleciach model syntezy historycznoliterackiej i historycznokulturowej, stosując przy wyborze materiałów źródłowych kryterium „arcydzielności”, często wykluczał ten typ świadectw kultury i przesunął je na margines badawczych dociekań. Warto do nich powrócić. Skłania do tego również obecność pewnych anachronizmów w stanie badań. Wynikają one nie tylko z rezygnacji z wybranych źródeł i przez to zawężenia możliwości oglądu całościowego uwzględnionego tu przedmiotu badań. Do weryfikacji skłania także obecność w pracach powojennych błędów powstałych w wyniku wpływów ideologii politycznej na badania naukowe.

Kompozycja i układ przedłożonej rozprawy stanowią realizację przemyślanego projektu badawczego. Tematem *Preliminariów* – części książki, następującej po *Wstępie*, a poprzedzającej cykl *Studia* – stały się paradygmatyczne sposoby mówienia o narodzie. Określenie sytuacji, w której znajduje się badacz zajmujący się wskazaną w tytule rozprawy problematyką, uznałam za niezbędną konieczność. Ta część to bilans wiedzy na temat dziewiętnastowiecznych poszukiwań koncepcji narodu. W książce wykorzystującej w tytule formułę, wskazującą na „poszukiwanie/dążenie”, należało, jak sądzę, ponownie

uporządkować na ogół znane fakty historycznokulturowe i określić momenty ideowych przełomów. Dlatego też zarysowany kontekst pozwolił przypomnieć czynniki stymulujące rozwój myśli o narodzie i państwie. Podążając tokiem rozważań wyznaczonych m.in. przez Marcelego Handelsmana (*Rozwój narodowości nowoczesnej*, Warszawa 1973), Konstantego Grzybowskiego (*Ojczyzna, naród, państwo*, Warszawa 1970), Henryka Serejskiego (*Naród a państwo w polskiej myśli historycznej*, Warszawa 1977), Tomasza Kizwaltera (*O nowoczesności narodu. Przypadek Polski*, Warszawa 1999), Tadeusza Łepkowskiego (*Polska – narodziny nowoczesnego narodu 1764-1870*) uznają konkretne wydarzenia historyczne za kluczowe impulsy przemian mentalnych (rozbiory, uchwalenie Konstytucji 3 maja, insurekcja kościuszkowska, powstanie listopadowe, Wiosna Ludów, powstanie styczniowe). Szczególną rangę przypisuję zaś romantyzmowi jako ruchowi literackiemu i ideowemu, który wprowadzając nowe style myślenia o literaturze, kulturze, narodzie i państwie pozostał ruchem najowocniejszym w swych kontynuacjach, wręcz niewyczerpanym do roku 1918.

Przy wyborze ogólnych zagadnień – ojczyzna, naród i państwo – i omawianiu sposobów ich rozumienia, zamiarem moim było wskazanie „twórczej dynamiki” jako istoty polskich sporów w wieku XIX. Dokonując w jednym z podrozdziałów opisu charakteru działań niepodległościowych, uwypukliłam z tego względu fenomen sztafety pokoleń, służących polskiej kulturze narodowej, a tym samym polskiej niepodległości. Zaproponowałam tu określenie grup, skoncentrowanych na działaniach na rzecz szeroko pojętej sprawy polskiej, mianem formacji zadaniowych. Ciągłość kultury dziewiętnastowiecznej postrzegam bowiem jako rezultat trwającego przez ponad wiek wysiłku elit i grup społecznych, którym idee niepodległościowe pozostawały najbliższe (choć różne były ich interpretacje). Determinacja ludzi współtworzących formacje zadaniowe (wyrażona w słowie i czynie) sukcesywnie zwiększała szanse odzyskania państwowości.

Intensyfikująca się z każdą dekadą wielowariantowość mówienia o sprawach związanych z narodowym jestestwem dopełniona została w syntetycznym ujęciu prezentacją „konwencji mówienia o niepodległości” rozumianych jako typy wypowiedzi podporządkowanych ideom naczelnym. Ich różnorodność (konwencje literackie: historiograficzno-naukowe, historiozoficzne, społeczno-wychowawcze, filozoficzno-społeczne, kaznodziejskie, publicystyczne) stanowiła sprawę fundamentalną dla określenia skali zaangażowania się twórców polskiej kultury w sprawę wyjarzmienia.

Oglądanie tej samej rzeczywistości historycznej z kilku perspektyw pozwoliło mi uwidocznić kierunki rozwoju samoświadomości narodowej i determinację w dążeniu do realizacji idei wolności – wcielenia jej w czyn narodotwórczy, państwowotwórczy, modernizacyjny, cywilizacyjny. Jak sądzę, *Preliminaria* w omówionym kształcie tworzą

względnie samodzielną całość (mała synteza) i jednocześnie platformę wyjściową dla studiów nad wybranymi szczegółowymi problemami epoki.

Na drugą część książki *W poszukiwaniu koncepcji narodu* składa się czternaście studiów. Są one poświęcone wybranym tekstom powstałym w okresie stulecia. Ponieważ namysł nad zróżnicowanym w swym charakterze piśmiennictwem epoki wskazuje na fakt stałej obecności w kulturze polskiej okresu zaborów idei niepodległości, powiązanej z przekonaniem o dziejowej misji narodu polskiego, pierwsze studium zostało poświęcone tekstom Jana Pawła Woronicza (*Hymn do Boga, Zjawienie Emilki, Świątynia Sybilli*) i Kazimierza Brodzińskiego (*O narodowości Polaków, Posłanie do braci wygnańców*), stanowiącym ich dziewiętnastowieczne źródło. W kolejnych dekadach przesłania historiozoficzne w nich zawarte były silnie recypowane i aktualizowane, co pozwala stwierdzić, iż późnooświeceniowy misjonizm oraz mesjanizm romantyczny ugruntowały najwyższą rangę idei narodowej misji. Można mówić wręcz o stałej obecności tejże idei w dziewiętnastowiecznym dyskursie o narodzie. Badania wskazują jednakże na konieczność uporządkowania terminologicznego, gdyż szereg odczytań idei posłannictwa narodu polskiego, obecnych w literaturze i publicystyce historycznej drugiej połowy wieku XIX i na przełomie wieku XIX i XX (neoromantyzm), sprowadzanych jest do jednego mianownika i błędnie kojarzonych wyłącznie z nieprecyzyjnie rozróżnianymi: mesjanizmem Mickiewiczowskich *Dziadów* części III bądź prelekcji paryskich, lub mesjanizmem Krasińskiego.

Problematykę związaną z ideą misji oraz definiowaniem innych idei ośrodkowych dyskursu narodotwórczego poruszają kolejne studia w książce, poświęcone wybranym aspektom twórczości: Maurycego Mochnackiego (*Powstanie narodu polskiego w roku 1830 i 1831*), Karola Libelta (*O miłości ojczyzny*), Cypriana Norwida (*Zwolon, Fortepian Szopena, Znicestwienie narodu*), Józefa Ignacego Kraszewskiego (*Odczyty o cywilizacji w Polsce*), Zygmunta Miłkowskiego (*Rzecz o obronie czynnej i o Skarbie Narodowym*), Stefana Buszczyńskiego (m.in. *Obrona spotwarzzonego narodu*), Teofila Lenartowicza (*O charakterze poezji polsko-słowiańskiej*), Stanisława Szczepanowskiego (*Farys-zwycięzca*), Zygmunta Glogera (*Ojczyzna ze stanowiska chrześcijańskiego*), Zygmunta Szczęsnego Felińskiego (*Nawoływanie narodu polskiego do wypełnienia ślubów króla Jana Kazimierza*), Artura Górskiego (*Monsalwat*) i Stanisława Pigionia. Nie przypadek sprawia, że w panoramicznym i chronologicznym ujęciu cykl studiów zamyka rozdział poświęcony publikacji *Do podstaw wychowania narodowego* (wyd. I 1917) Stanisława Pigionia, w której ogniskują się niemalże wszystkie ważne wątki komentowane w monografii *W poszukiwaniu koncepcji narodu*. Tom Pigioniowej publicystyki odsłania polskie uniwersum wartości w przededniu odzyskania przez

Polskę niepodległości i uzmysławia siłę oddziaływania dziewiętnastowiecznego etosu, silnie inspirowanego myślą romantyczną.

W przemożnej większości sięgam do tekstów dotąd zapoznanych, wydobywając na jaw fakt cyrkulacji idei misji, wolności, doskonałości duchowej i moralnej narodu oraz stawiając akcent na obecne w nich ambicje tworzenia kultury oryginalnej i autonomicznej, nieujarzmionej konwencjami i wpływami z zewnątrz.

Dwa osobne studia – trzecie i czwarte: „*Strata takiego męża [...] byłaby [...] stratą publiczną.*” *O kryzysie przywództwa Adama Mickiewicza na emigracji w latach 1844–1847* oraz *Autorytet narodowy Adama Mickiewicza w refleksji wielkopolskich kręgów intelektualnych* – traktuję wyjątkowo. Poświęcone zostały bowiem szczególnej roli, jaką w kształtowaniu się dyskursu o narodzie odegrał Adam Mickiewicz, geniusz poetycki i wieszcz narodowy – „organizator narodowej wyobraźni” (wyrażenie Zofii Trojanowiczowej). W rozdziałach tych powrócono do podejmowanej w przeszłości na różne sposoby problematyki związanej z siłą oddziaływania autora *Dziadów* na poszukującą swej tożsamości polską wspólnotę. Od klęski powstania listopadowego i ukonstytuowania się Wielkiej Emigracji (stanowiącej część reprezentatywną narodu na wychodźstwie) Mickiewicz postrzegany był wszak jako przewodnik duchowy i prorok. W sensie symbolicznym był on gwarantem bezpieczeństwa i trwania wspólnoty na wygnaniu, który mocą swego autorytetu – rozumianego według koncepcji Maxa Webera – sankcjonował wybory służące utrzymaniu jej bytu oraz wyznaczał kierunki jej postępowania i rozwoju. Zaangażowanie Mickiewicza w towianizm oraz kontrowersyjny list do cara Mikołaja I w znacznym stopniu nadszarpięły autorytet wieszca, lecz nie unieważniły jego doniosłej roli. Co więcej, z podjętych tu badań historycznoliterackich wynika, iż odrzucenie towiańszczyzny i krytyczna ocena ideologii prelekcji paryskich wpłynęła stymulująco na rozwój polskiej filozofii narodowej, historiografii, myśli politycznej. W Wielkim Księstwie Poznańskim rozpoznano ich wartość trafniej niż gdziekolwiek indziej, w mniejszym stopniu ulegając propagandzie antytowianistycznych środowisk emigracyjnych. Przytoczone przeze mnie w rozprawie przykłady – m.in. recenzje Mickiewiczowskich wykładów pióra Karola Libelta oraz wystąpienia publicystyczne Wojciecha Cybulskiego i Hipolita Cegielskiego – potwierdzają tezę o centralnej w polskiej kulturze wieku XIX roli Mickiewicza – jego dzieła i losu. To pozwala zaś sformułować wniosek, iż choć wybrzmiewający w przywołanych świadectwach dualizm ocen odnośnie do przywództwa ideowego Mickiewicza charakteryzował piśmiennictwo kolejnych dekad, inspirująca moc spuścizny wieszca, której głębia ideowa rozpoznawana była stopniowo, w nowych kontekstach, stanowiła niewyczerpane źródło ideowych poszukiwań. Dotąd nie oszacowano skali jego eruptywnej siły.

Wybór tekstów i problemów, które uczyniłam przedmiotem badań szczegółowych, jest rezultatem przemyślanej koncepcji, która przynajmniej częściowo pozwala odsłonić cykl idei dominujących w pisarstwie XIX wieku. Jak podkreślam w swej książce, zainaugurowany wraz z chwilą upadku Polski program unarodowienia kultury realizowany był z konsekwencją przez całe stulecie. W *Zakończeniu* rozprawy stwierdzam więc, że analiza wybranych tekstów (lub ich fragmentów) pozwoliła ustalić, iż jądro dyskursu o narodzie stanowiła w wieku XIX triada idei: naród – misja – Bóg (Opatrzność). Ta ideowa spójnia obowiązywała przez wiele dekad, aż do momentu, w którym na gruncie nauki i nowoczesnej myśli społecznej oraz ideologii powstawać zaczęły koncepcje odbiegające od nurtu zainicjowanego przez myśl postaniszawowską i romantyczną. Z biegiem czasu dyskurs o narodzie zmieniał się i multiplikował, dlatego też uznaję za oczywistość możliwość stworzenia innego zbioru tekstów, lecz, jak sądzę, nigdy takiego, który pozwalałby omówić wszystkie aspekty tak złożonej problematyki. Badania nad dyskursem o narodzie w polskim wieku dziewiętnastym postrzegam jako otwarte zadanie naukowe.

Uzmysłowienie sobie, jak dalece determinującym kształt i charakter kultury polskiej czynnikiem była niewola narodowa, stanowią dla mnie aktualny bodziec podejmowania kolejnych badań szczegółowych, nie tylko nad kanoniczną częścią dziedzictwa kulturowego, bez której trudno wyobrazić sobie wiek XIX, lecz przede wszystkim nad jej częścią zapoznaną. Tym samym rodzi się imperatyw kontynuowania projektu badawczego, realizowanego w wyżej omówionej publikacji.

*Wydawnictwo UKSW w Warszawie w 2022 roku otrzymało za książkę *W poszukiwaniu koncepcji narodu. Między historią idei a historią i antropologią kultury XIX wieku* wyróżnienie w konkursie Gaudeamus organizowanym przez Stowarzyszenie Wydawców Szkół Wyższych we współpracy z Targami w Krakowie. Link do informacji o wyróżnieniu: <http://nagrodagaudeamus.pl/publikacja/w-poszukiwaniu-koncepcji-narodu-miedzy-historia-idei-a-historia-i-antropologia-kultury-polskiej-xix-wieku/>

* Monografia *W poszukiwaniu koncepcji narodu. Między historią idei a historią i antropologią kultury XIX wieku* została zrecenzowana na łamach „Forum Akademickiego”. Link do recenzji:

<https://miesiecznik.forumakademickie.pl/czasopisma/fa-11-2022/humanistyka-rewindykacyjna%e2%80%a9/>

5. Informacja o pozostałych osiągnięciach naukowo-badawczych

Przed uzyskaniem stopnia doktora opublikowałam dwa artykuły w książkach zbiorowych, które następnie stały się integralną częścią rozprawy doktorskiej i przygotowanej na jej podstawie publikacji *Poematy narracyjne Cypriana Norwida: konteksty literacko-kulturalne, estetyka, myśl* (2014).

Po uzyskaniu stopnia doktora nauk humanistycznych, w latach 2012–2022 opublikowałam dwadzieścia jeden artykułów naukowych w czasopismach i pracach zbiorowych oraz pięć recenzji książek naukowych w czasopismach punktowanych i jedną w niepunktowanym. Większość opublikowanych przeze mnie tekstów podejmowała problematykę związaną z literaturą i kulturą XIX wieku. Od początku pracy naukowej w centrum moich zainteresowań pozostawała twórczość Cypriana Norwida, toteż artykuły, których jestem autorką, poświęcone są bądź poszczególnym tekstom poety, stanowiąc próbę ich analizy i interpretacji (mam tu na uwadze teksty: „*Italiam! Italiam!*” Cypriana Norwida. *Liryczny dialog w samotności* oraz „*Jeszcze słowo (Czyniącym pokój przypisane)*” Cypriana Norwida – artykuły opublikowane lub złożone do druku w monografiach zbiorowych oraz artykuł pt. *Syberie*” Norwida, opublikowany w czasopiśmie „*Studia Norwidiana*”), bądź frapującej mnie z biegiem lat coraz intensywniej problematyce polskości/ojczyźności i narodu (*Wczesny Norwid i podstawowe doświadczenie polskości, Rzym – stolica dziejów. Wieczne miasto w Norwidowskiej refleksji o narodzie*, „*Zamącenie pojęć*”, „*zblądzenie*”, „*zatrata*”. *O „Znicestwieniu narodu” Cypriana Norwida*). Szkic naukowy *Ontyczność narodu w myśli Cypriana Norwida*, opublikowany w 2017 roku, stał się punktem wyjścia obszernego studium, które pod tym samym tytułem, lecz w gruntownie zmienionej wersji, zostało włączone do monografii *W poszukiwaniu koncepcji narodu*. Podejmuję w nim próbę uporządkowania myśli Norwida o narodzie, powołując się na odmienny od eksploatowanego w badaniach nad odnośną problematyką repertuar tekstów. Potwierdzam silne zakorzenienie Norwida w kulturze epoki, jednocześnie wskazuję na korekty, jakich dokonywał poeta w swej refleksji o Polsce z biegiem lat. Akcentuję rangę i znaczenie fundamentalnych dla Norwida przekonań zakorzenionych w chrześcijaństwie, których pominięcie uniemożliwia, jak sądzę, wniknięcie w specyfikę dyskursu tegoż artysty. Życie i twórczość autora *Promethidiona* traktuję jako trwały temat w pracy badawczej.

Moje zainteresowania zagadnieniami związanymi z tożsamością narodową obejmują również twórczość poetów, pisarzy, filozofów i publicystów całego wieku XIX, aż po symboliczną datę 1918. Transmisja idei, które zrodziły się w pierwszych dekadach po utracie niepodległości, mobilizuje mnie do kolejnych porównań i zestawień, służących przede

wszystkim weryfikowaniu spójności kultury czasu zaborów. Na tej podstawie powstały artykuły takie jak: *Oswajanie dystansu. Norwida i Lenartowicza myślenie o kraju w latach 1849-1863* oraz *Pisarze XIX wieku o epoce staropolskiej w kontekście tożsamości narodowej. Mickiewicz – Kraszewski – Norwid*. Poszukiwanie wspólnych wątków refleksji o ojczyźnie i narodzie skłoniło mnie do studiów nad poszczególnymi tekstami autorów spoza kręgu literatury pięknej: Zygmunta Glogera (*Pytania o rację bytu narodowego. Wokół „Ojczyzny ze stanowiska chrześcijańskiego” Zygmunta Glogera*), Karola Libelta (*Patriotyzm w filozofii praktycznej Karola Libelta. Wokół rozprawy „O miłości ojczyzny”*) oraz Zygmunta Szczęsnego Felińskiego (*Wokół koncepcji powinności narodowej w kazaniu Zygmunta Szczęsnego Felińskiego „Nawoływanie narodu polskiego do wypełniania ślubów króla Jana Kazimierza*). Wszystkie trzy wymienione artykuły, a także tekst *„Wehiкул sprawy polskiej” w wykładach bolońskich Teofila Lenartowicza i Stefana Buszczyńskiego* uległy gruntownej redakcji i w nowym opracowaniu zostały włączone w obręb monografii: *W poszukiwaniu koncepcji narodu. Między historią idei a historią i antropologią kultury XIX wieku*.

Równolegle do badań nad twórczością Norwida oraz problematyką tożsamościową w literaturze romantycznej i postromantycznej, zgłębiałam Mickiewiczowską refleksję o narodzie jako wspólnocie duchowej i wspólnocie czynu, którą postrzegam jako centralną nie tylko dla epoki romantyzmu, lecz całego wieku XIX. Z namysłu nad prelekcjami paryskimi Mickiewicza i charakterologią uprawianej przez wieszczka historii kultury powstał artykuł *Zadanie profesora. Dydaktyczny i perswazyjny wymiar I kursu „Literatury słowiańskiej” Adama Mickiewicza*. Zainteresowania recepcją mesjanizmu Mickiewiczowskiego w wieku XIX i XX doprowadziły mnie do niekomentowanych świadectw recepcji twórczości wieszczka, podejmujących i rozstrzygających kwestie zgodności i niezgodności poglądów poety – wieszczka – proroka z teologią chrześcijańską. W wyniku tych badań powstały artykuły *Kardynał Charles Journet wobec mesjanizmu Mickiewicza* („Perspektywy Kultury”) oraz *Charles Journet i Henri de Lubac. Teologiczne lektury prelekcji paryskich Adama Mickiewicza* (artykuł recenzowany, przyjęty do druku w książce zbiorowej, która ukaże się w 2023 roku w ramach serii Biblioteka Pana Cogito wydawanej przez Instytut Literatury).

W przeszłości, wspierając realizację projektów naukowych Katedry Teorii Kultury i Międzykulturowości, których pomysłodawczynią była prof. A. Czajka-Cunico, podejmowałam również próbę aspektowego wniknięcia w filozofię kultury Stanisława Brzozowskiego; czyniłam to przede wszystkim w związku z jego zainteresowaniami pisarstwem Norwida. Przy tej okazji opublikowałam dwa szkice naukowe *Norwid Stanisława Brzozowskiego. Kierunki młodopolskiej lektury twórczości autora „Stygmatu”* oraz *Wokół „Testamentu Cypriana Norwida” Stanisława Brzozowskiego*.

W praktyce badawczej podejmowałam również analizy i interpretacje wybranych dzieł literatury współczesnej. Wyróżnieniem było dla mnie przygotowanie artykułu do książki jubileuszowej dla prof. Piotra Müldnera-Nieckowskiego. Opublikowany w pracy zbiorowej (pod red. Tomasza Chachulskiego, *O twórczości literackiej Piotra Müldnera-Nieckowskiego*, Warszawa 2018) tekst nosił tytuł: *Wiatr, spódnica, worek gwoździ u pasa – w poszukiwaniu istoty liryki intymnej*. Przyglądałam się tu znakomitemu cyklowi funeralnemu *Za kobietą tren*, a zwłaszcza autorskim chwytom poetyckim, służącym opisowi intymnej więzi dwojga kochających się osób, więzi pozornie tylko zerwanej przez śmierć.

Do mojego dorobku naukowego należą również publikacje artykułów recenzyjnych. Dwa z nich poświęciłam książkom dotyczącym Norwida: *Czy Norwid myślał traktatem?* (Recenzja książki Anny Roter-Bourkane, *Traktat i traktatowość w poematach Cypriana Norwida*) oraz *Portretowanie arcydziela* (recenzja książki Rolfa Fiegutha, *Zaproszenie do „Quidama”. Portret poematu Cypriana Norwida*). Opublikowałam również *W szklanej kuli tradycji* – recenzję książki Agaty Seweryn *Pomiędzy światami. Studia z literatury oświecenia i romantyzmu*. W kwartalniku „Kultura Współczesna” (2019) ukazała się moja recenzja książki *Eseje o Niepodległej*, pod red. Rafała Wiśniewskiego, zatytułowana *O kulturze niepodległości*. W 2018 roku na łamach tego samego kwartalnika opublikowałam tekst pt. „*Political fiction*” *Marka Migalskiego* – krytyczną recenzję książki Marka Migalskiego *Naród urojony*, w której dostrzegłam liczne uproszczenia w związku z podejmowaną przez autora problematyką. Książkę uznałam za dyskusyjną w swych podstawowych tezach; jej krytyczną ocenę podyktował fakt wielu uproszczeń związanych z zastosowaniem do opisu sytuacji polskiej (i nie tylko) elementów wybranych koncepcji konstruktywistycznych, podważających rację narodu jako bytu wspólnotowego i kulturowego. W 2015 roku opublikowałam na łamach internetowego czasopisma „Littera/Historica” tekst *Wiek XIX bez stereotypów*, stanowiący recenzję syntezy naukowej autorstwa Tadeusza Epszteina, Magdaleny Gawin, Bogusława Doparta pt. *Historie Polski w XIX wieku. Kominy, ludzie i obłoki: modernizacja i kultura*, tom 1. Publikację tę postrzegam jako ważną, nową propozycję syntezy historii kultury dziewiętnastowiecznej, o wielu walorach naukowych i dydaktycznych, co akcentuję w swej opinii. W jednym z numerów „Nowych Książek” (2020) opublikowałam niewielki szkic pt.: *Sprawa tekstu – od kształtu do sensu*, stanowiący recenzję książki Tomasza Chachulskiego, *Edytorstwo jako historia literatury i inne studia o poezji XVIII wieku*. Omówienie publikacji koresponduje z moimi zainteresowaniami kwestiami edytorskimi, których rozumienie postrzegam jako rzecz fundamentalną w procesie doskonalenia warsztatu pracy historyka literatury na każdym jej etapie.

Za szczególnie istotne i rozwijające przedsięwzięcie naukowe i edytorskie uznaję realizację zadań wynikających z powołania przeze mnie do życia naukowej serii wydawniczej „Album Romantyczne”. W ramach rzeczonyj serii ukazały się *Ballady i romanse* Adama Mickiewicza oraz *Promethidion. Rzecz w dwóch dialogach z Epilogiem* Cypriana Norwida (Pewne Wydawnictwo, Kielce 2002). Wydanie *Ballad i romansów* ukazało się opatrzone objaśnieniami (zweryfikowanymi i uzupełnionymi w stosunku do wydania rocznicowego z 1997 roku, które w opracowaniu prof. Czesława Zgorzelskiego było jego podstawą) oraz komentarzami naukowymi: *Ballady i romanse Adama Mickiewicza – geneza, recepcja, kierunki lektury* mojego autorstwa oraz *Ballady i romanse – przełom i kontynuacja*, którego autorem jest prof. B. Dopart.

Do osobnych osiągnięć naukowych zaliczam redakcję monografii zbiorowej, która ukazała się w serii Jubileusze Wydawnictwa Narodowego Centrum Kultury. Książkę zatytułowaną *Tyrmand – pisarz, człowiek spektaklu, świadek epoki*, zbiór studiów naukowych, poświęconych twórczości autora *Dziennika 1954* zredagowałam w 2020 roku, ogłoszonym przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Rokiem Leopolda Tyrmanda; zebrane w książce studia poprzedziłam wstępem: *Leopolda Tyrmanda wierność zasadniczym założeniom*, prezentującym zawartość tomu, który odsłania w części zapoznaną twórczość prozatorską i eseistyczną autora *Złego*. Na przestrzeni kilku lat byłam współredaktorką czterech monografii zbiorowych. Swoisty dyptyk stanowią zredagowane w 2017 roku, wspólnie z drem Leonardo Masim, dr hab. Joanną Pietrzak-Thebault oraz dr Ewą Nicewicz-Staszowską publikacje: *Ścieżki słów. Dialogi polsko-włoskie w przekładach* oraz *Polska i Włochy w dialogu kultur. La Polonia e l'Italia nel dialogo tra le culture*. Wraz z dr hab. Magdaleną Saganiak, drem Mateuszem Wernerem i drem Łukaszem Kucharczykiem współredagowałam również monografię zbiorową zatytułowaną *Spółczesność polskie dziś: samoświadomość – uznanie – edukacja* (Warszawa 2017). Wspólnie z prof. Anną Czajką oraz dr Dorotą Dąbrowską zredagowałam publikację stanowiącą pokłosie konferencji: *Colloquia Biblioteki Kultury Polskiej we Włoszech: polskość w świecie. Stanisław Brzozowski* (Warszawa 2018). W 2013 roku ukazała się pod redakcją naukową prof. Anny Czajki książka *Wielkie księgi ludzkości*, opracowałam i przygotowałam do druku studia naukowe kilkorga autorów, które złożyły się na zawartość tejże publikacji.

W 2021 brałam udział w realizacji projektu wydawniczego Cyprian Norwid „*Vademecum*” *Podobizna autografu* (Kielce 2021). Jubileuszowa publikacja wydana w Roku Cypriana Norwida nawiązywała do wydania fototypicznego rękopisu cyklu poetyckiego Cypriana Norwida, przygotowanego i wydanego przez Wacława Borowego w 1947 roku.

Edycję z 2021 poprzedził *Wstęp* autorstwa prof. Józefa Ferta. Zredagowałam tom we współpracy z Wydawcą, drem Adamem Cedro.

W latach 2012–2022 wzięłam udział w 28 konferencjach naukowych, międzynarodowych i ogólnopolskich, podczas których miałam okazję wygłaszać referaty i brać udział w dyskusjach, tym samym konfrontować i omawiać rezultaty własnych dociekań naukowych. Uczestnictwo w konferencjach naukowych uznaję za szczególnie istotne doświadczenie, służące rozwojowi perspektyw poznawczych. W dużym stopniu przyczyniło się ono do powstania książki *W poszukiwaniu koncepcji narodu. Między historią idei a historią i antropologią kultury XIX wieku*.

6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę.

Osiągnięcia dydaktyczne:

Dydaktykę uniwersytecką rozpoczęłam w roku akademickim 2004/2005. Po ukończeniu studiów polonistycznych i uzyskaniu stopnia magistra zostałam zatrudniona na umowę zlecenie i związałam się z Katedrą Literatury Romantyzmu (obecnie Katedra Badań nad Polskim Romantyzmem i Twórczością Cypriana Norwida). Przez cztery lata prowadziłam ćwiczenia z Historii literatury polskiego romantyzmu dla drugiego roku studentów filologii polskiej. Po krótkiej przerwie (urlop macierzyński) wróciłam do pracy w semestrze letnim, w roku akademickim 2008/2009; prowadziłam wówczas lektorat z języka polskiego dla obcokrajowców, następnie w roku 2010/2011 przydzielone mi przez Władze WNH zajęcia Stylistyka praktyczna języka polskiego dla cudzoziemców. W roku akademickim 2011/2012 zostałam włączona do zespołu Katedry Teorii Kultury i Międzykulturowości w Instytucie Filologii Klasycznej i Kulturoznawstwa (obecnie Instytut Nauk o Kulturze i Religii) WNH UKSW w Warszawie. Przez kilka kolejnych lat realizowałam szereg przedsięwzięć dydaktycznych, wynikających z przynależności do KTKiM, poszerzając wiedzę i doskonaląc umiejętności niezbędne w pracy akademickiej. Podejmując nieustanny wysiłek dokształcający i rozwijający perspektywy naukowe, prowadziłam przedmioty takie jak: Wstęp do kulturoznawstwa, Podstawy dialogu i polilogu kultur, Poetyka literacka – poetyka intersemiotyczna oraz Analiza i interpretacja tekstów kultury. Przez wiele lat brałam udział w pracach nad kształtem programów rozwijających się na UKSW studiów kulturoznawczych (I i II stopnia). W roku 2016 współtworzyłam zespół przygotowujący raport samooceny kierunku kulturoznawstwo (zespółowi przewodniczył prof. dr hab. Piotr Majewski) dla Polskiej Komisji Akredytacyjnej (10–11 stycznia 2017 r.).

W roku akademickim 2019/2020 otrzymałam zgodę na przejście do Instytutu Literaturoznawstwa. Wpierw zostałam członkinią Katedry Teorii Literatury, w roku akademickim 2020/2021 przeszłam do Katedry Badań nad Polskim Romantyzmem i Twórczością Cypriana Norwida. Podjęłam wówczas prowadzenie zajęć z Poetyki, Analizy dzieła literackiego, Wstępu do nauki o literaturze oraz Historii literatury polskiego romantyzmu i Literatury współczesnej wobec XIX wieku.

Do osiągnięć dydaktycznych zaliczam realizację autorskich konwersatoriów poświęconych interesującym mnie zagadnieniom: *Idiomy polskości w wieku XIX* (konwersatorium ogólnowydziałowe pod tym tytułem prowadziłam kilkakrotnie, w latach 2015-2019), *Niepodległość jako projekt literacko-kulturowy w wieku XIX* (konwersatorium ogólnowydziałowe; 2018/2019) oraz *Pisarz–myśliciel–profesor. Prelekcje paryskie Adama Mickiewicza jako synteza epoki* (konwersatorium dla studentów polonistyki; 2021/2022). W roku akademickim 2022/2023, w semestrze letnim zrealizuję konwersatorium autorskie dla studentów polonistyki zatytułowane *Czytanie Mickiewicza*, które zamierzam poświęcić fenomenowi cyklu *Ballady i romanse*.

Na przestrzeni lat 2012–2022 byłam promotorem trzydziestu trzech prac licencjackich i magisterskich (łącznie), polonistycznych i kulturoznawczych, oraz recenzentem dwudziestu jeden prac licencjackich, przygotowywanych przez studentów dwóch wymienionych kierunków. Wybitne prace dyplomowe przygotował pod moim kierunkiem student Rafał Janczarek (licencjat: *Manga jako źródło wiedzy o kulturze i tradycji Japonii. Na przykładzie „Orange” Takano Ichigo*; magisterium: *Od Soplicowa do Wakoku. Recepcja zjawisk polskiej kultury XIX wieku w Japonii*). Obecnie jest on studentem w Szkole Doktorskiej UKSW w Warszawie. Jestem promotorem pomocniczym w przewodzie doktorskim pana Rafała Janczarka, który przygotowuje rozprawę: *Fenomen arcydzieła w literaturze polskiej i japońskiej. Studium komparatystyczne*. Promotorem dysertacji jest pani dr hab. Magdalena Saganiak prof. ucz. UKSW w Warszawie. Pod moim kierunkiem powstały również prace pani Anny Malewskiej – licencjacka (pt. *Model wychowania patriotycznego według Klementyny z Tańskich Hoffmanowej a współczesne postawy Polaków wobec ojczyzny*) i magisterska (pt. *Kondycja wspólnoty narodowej w połowie XIX wieku z perspektywy kresowej prowincji. O „Wieczorach wołyńskich” Józefa Ignacego Kraszewskiego*) – obecnie także studentki w Szkole Doktorskiej UKSW w Warszawie.

W dniach 10–16 marca 2019 r. przebywałam na Erasmusie w Wilnie. W Centrum Polonistycznym Uniwersytetu Wileńskiego zrealizowałam wykłady i ćwiczenia dla studentów z historii literatury polskiej XIX wieku oraz wykład *Mała ojczyzna w niepodległościowej optyce okresu romantyzmu*, którego uczestnikami byli nauczyciele języka polskiego na

Litwie. Wydarzenie zostało zorganizowane podczas XXX Olimpiady Literatury i Języka Polskiego na Litwie (13–15.03.2019). Walor kształcący spotkań i wykładów dla nauczycieli języka polskiego w Uniwersytecie Wileńskim oceniam jako wyjątkowy, zaś kontakt z młodzieżą studiującą filologię polską w Alma Mater Adama Mickiewicza za doświadczenie szczególnej rangi.

Ponadto, dwukrotnie, w 2018 i w 2021 roku, brałam udział w pracach komisji Olimpiady Literatury i Języka Polskiego na Mazowszu jako recenzent prac uczestników (etap okręgowy) i członek komisji na etapie drugim (ustnym). Pracom przewodniczył dr hab. Paweł Stangret.

Osiągnięcia organizacyjne:

W latach 2013-2017 współorganizowałam konferencje naukowe, tj.: Międzynarodową konferencję naukową *Colloquia Biblioteki Kultury Polskiej we Włoszech. Polskość w świecie II: Jan Białostocki*, 19 września 2017 r., UKSW w Warszawie; Ogólnopolską konferencję naukową *Spoleczeństwo polskie dziś: samoświadomość – uznanie – edukacja*, 8-9 grudnia 2016 r. (Narodowe Centrum Kultury, WNH UKSW w Warszawie); Międzynarodową konferencję naukową *Colloquia Biblioteki Kultury Polskiej we Włoszech. Polskość w świecie I: Stanisław Brzozowski*, 3 czerwca 2016 r., UKSW w Warszawie; Międzynarodową konferencję naukową *Polska i Włochy w dialogu kultur. (La Polonia e l'Italia nel dialogo delle culture)*, 11–12 czerwca 2015 r., (WNH UKSW, Włoski Instytut Kultury w Warszawie); Międzynarodową konferencję naukową *Wielkie Księgi Ludzkości*, 14 czerwca 2013 r. UKSW w Warszawie. Ponadto brałam udział w organizacji panelu dyskusyjnego *Kulturoznawstwo i międzykulturowość*, 20 lutego 2015 r., który odbył się w UKSW w Warszawie. W związku z tematem prowadzonych przeze mnie zajęć zorganizowałam dla studentów spotkanie naukowe ze współautorką książki *Matrioszka w hidżabie* dr Iwoną Kaliszewską z Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej UW, 4 kwietnia 2016 r. UKSW w Warszawie. Przez kilka lat koordynowałam przedmioty Dialog międzyreligijny i Wielkie pisma ludzkości, realizowane na studiach kulturoznawczych II stopnia. Zajęcia te prowadzone były przez badaczy z różnych ośrodków naukowych, co wymagało wysiłku organizacyjnego i sprawności logistycznych.

W latach minionych pełniłam na uczelni wiele funkcji, sprzyjających poznaniu zarówno działalności naukowej, jak i dydaktycznej oraz organizacyjnej Wydziału Nauk Humanistycznych. W roku akademickim 2015/2016 byłam członkinią Rady Wydziału WNH UKSW oraz sekretarzem Rady Instytutu Filologii Klasycznej i Kulturoznawstwa. W roku akademickim 2016/2017 pełniłam funkcję Pełnomocnika Dziekana WNH UKSW ds. praktyk

studenckich. Przez kilka lat (jako członkini Katedry Teorii Kultury i Międzykulturowości) byłam sekretarzem serii *W stronę międzykulturowości* (jej redaktor naukową i pomysłodawczynią jest prof. Anna Czajka-Cunico). W 2015 roku byłam członkinią Wydziałowej Komisji do spraw badań naukowych oraz współpracy krajowej i zagranicznej. Od 2015 roku w funkcji sekretarza współtworzę Wydziałową Komisję Wyborczą. Od 2019 roku należę do Rady Dyscypliny Literaturoznawstwa WNH UKSW, biorąc systematycznie udział w obradach, protokołując posiedzenia lub wchodząc w skład komisji skrutacyjnych. Od 2021 roku należę do zespołu Komisji ds. Organizacyjno-Regulaminowych WNH a od 2022 roku współtworzę zespół Komisji ds. Jakości Kształcenia na WNH UKSW.

W roku akademickim 2022/2023 weszłam w skład podkomisji oceniającej w konkursie na najlepszą pracę dyplomową (Filologia polska, studia II stopnia) na Wydziale Nauk Humanistycznych obronioną w roku akademickim 2021/2022.

Popularyzacja:

Regularnie angażuję się w różne przedsięwzięcia służące popularyzacji nauki. Mają one charakter udziału w dyskusjach, spotkaniach promocyjnych publikacji naukowych, udziału w programach telewizyjnych i radiowych. M.in. brałam udział w jednej z dyskusji na temat kanonu lektur zatytułowanej *Uwolnić Sienkiewicza*, organizowanej przez Klub Jagielloński (oddział w Warszawie) w ramach wydarzenia *Forum Książki. 6 spotkań o czytelnictwie* (2016). Wraz z prof. Anną Czajką-Cunico wzięłam udział w spotkaniu promocyjnym włoskiego wydania tomu prof. Władysława Stróżewskiego (Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie 2018). Popularyzując wiedzę o literaturze polskiej, wzięłam udział w dyskusji poświęconej dramatowi Cypriana Norwida *Pierścień Wielkiej-Damy*, zorganizowanej przez Instytut Teatralny, w ramach cyklu spotkań *Od-czytywanie Norwida* (2021)¹. W programie *Do dzieła* Justyny Melonowskiej (TVP Kultura), opowiadałam m.in. o mniej znanych polskich twórcach epoki romantyzmu (2022)².

Ważny wymiar pracy naukowej i popularyzatorskiej stanowi dla mnie współpraca z Narodowym Centrum Kultury w Warszawie. Od 2016 roku pełnię funkcję zastępczyni redaktora naczelnego kwartalnika naukowego „Kultura Współczesna. Teoria. Interpretacje. Praktyka”, którego NCK jest wydawcą. Kwartalnik „Kultura Współczesna” promuję w ramach cyklicznych audycji zatytułowanych *Spacer z kulturą*, realizowanych na antenie I programu Polskiego Radia.

¹ <https://www.youtube.com/watch?v=RhZo0I-smDY>

² <https://vod.tvp.pl/programy,88/do-dziela-odcinki,284707/odcinek-38,S01E38,380560>

W 2020, w Roku Leopolda Tyrmanda, w związku z przygotowaniem publikacji poświęconej autorowi *Dziennika 1954*, nagrałam rozmowę na temat zredagowanej przeze mnie książki (Audycje kulturalne, NCK) oraz wzięłam udział w audycji zatytułowanej *Datownik*, emitowanej w Radiu Lublin. Tematem obydwu rozmów było życie i twórczość Leopolda Tyrmanda.

Popularyzacji nauki służy również mój udział w realizacji serii „Zapomniani Polscy Romantycy”, realizowanej w przestrzeni Internetu przez Instytut De Republica. Opracowałam w ramach projektu dwa biogramy: Jana Czeczota³ i Pauliny Wilkońskiej⁴.

7. Inne informacje

Istotny element mojej pracy dydaktycznej stanowi kontakt ze środowiskiem pozaakademickim. Szczególnie ważna jest dla mnie popularyzacja wiedzy o polskim romantyzmie oraz życiu i twórczości Cypriana Norwida. W ogłoszonym przez Sejm i Senat Rzeczypospolitej Polskiej Roku Norwida zaangażowałam się w liczne działania na rzecz promocji wiedzy o poecie. We wrześniu 2021 r. zrealizowałam część *Projektu Norwid* na zlecenie Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie. 22 listopada 2021 r. współprowadziłam warsztaty dla młodzieży pt. *Spotkanie z poezją Norwida*, które zorganizowała Biblioteka Publiczna w Wyszkanie. W 2021 roku byłam jednym z gości programu telewizyjnego *Słowobranie* TVP poświęconego życiu i twórczości autora *Promethidiona*⁵. W Roku Cypriana Norwida byłam również członkinią jury konkursu zorganizowanego przez Instytut De Republica na najlepszą monografię naukową poświęconą tematyce Norwidowskiej. Od 2021 roku jestem członkinią rady Fundacji *Museion Norwid* zaangażowanej w popularyzację nauki, zwłaszcza życia i dzieła tego wybitnego artysty. Fundacja wspiera rozwój Muzeum Cypriana Norwida w Dębinkach, które powołano do życia w 2021 roku.

Przekonana o wartości i znaczeniu kształcenia polonistycznego dzieci i młodzieży dużą wagę przywiązuję do kontaktów ze środowiskiem szkolnym. Systematycznie angażuję się w rozmaite przedsięwzięcia edukacyjne. We wrześniu 2022 roku wzięłam udział w panelu dyskusyjnym (wspólnie z prof. dr. hab. Michałem Kuziakim, dr. hab. Karolem Samselem i prof. dr. hab. Piotrem Chlebowskim) zatytułowanym: *Czy Norwid był romantykiem, parnasistą?* a zorganizowanym w 201 rocznicę urodzin Cypriana Norwida w Liceum Ogólnokształcącym jego imienia w Wyszkanie. W latach 2010–2021 byłam członkinią jury

³ <https://iderepublica.pl/nauka/zapomniani-polscy-romantycy/jan-czczot/>

⁴ <https://iderepublica.pl/nauka/zapomniani-polscy-romantycy/paulina-wilkonska/>

⁵ <https://warszawa.tvp.pl/55828467/odcinek-136-dr-magdalena-wozniewskadzialak-dr-adam-cedro-marek-zajac>

wielu konkursów: „Norwid wizjoner”. Konkurs recytatorski realizowany w ramach projektu „Cyprian Kamil Norwid obecny”, Wawerskie Centrum Kultury, 6 listopada 2021 r.; „Blżej Norwida 2017”. XXI Ogólnopolski Konkurs Recytacji Poezji Cypriana Norwida zorganizowany przez XXIV Liceum Ogólnokształcące im. Cypriana Norwida w Warszawie, 14 listopada 2017 r.; „Blżej Norwida 2016”. XX Ogólnopolski Konkurs Recytacji Poezji Cypriana Norwida zorganizowany przez Liceum Ogólnokształcące im. Cypriana Norwida w Warszawie 17 listopada 2016 r. ; XVI Konkurs poetycki „Cyprian Norwid – Poeta Naszej Ziemi” zorganizowany przez Gminne Centrum kultury w Dąbrówce 18–19 maja 2016 r.; „Śladami Norwida” 17 marca 2016 r., konkurs recytatorski zorganizowany przez Liceum Ogólnokształcące im. Marii Sadowskiej w Łochowie; X Jubileuszowy Konkurs Poetycki „Cyprian Norwid – Poeta Naszej Ziemi”, Gminne Centrum Kultury w Dąbrówce, 14 maja 2010 r.

We wrześniu 2022 r., popularyzując wiedzę o polskim romantyzmie, przeprowadziłam wykłady o *Balladach i romansach* Adama Mickiewicza dla klas ósmych w Szkole Podstawowej nr 70, im. Bohaterów Monte Cassino w Warszawie. Odbyłam również spotkanie z uczniami klasy trzeciej tejże szkoły, które zatytułowałam „Co to jest rękopis?”. Zajęcia zrealizowałam posługując się publikacjami, w których przygotowaniu brałam udział (Adam Mickiewicz *Ballady i romanse*, Kielce 2022 oraz Cyprian Norwid, *Vade-mecum. Podobizna autografu*, Kielce 2021).

W 2016 roku otrzymałam Medal Komisji Edukacji Narodowej przyznany przez Ministra Edukacji Narodowej.

.....

(podpis wnioskodawcy)